

ZAMYŠLENÍ NAD KOMUNIKOVÁNÍM STATISTIKY V MÉDIÍCH

Seminární práce

PSY117 – STATISTICKÁ ANALÝZA DAT

VERONIKA ŠLÉGLOVÁ

(UČO: 157989; Psychologie, Mediální studia a žurnalistika)

Vyučující:

Mgr. Stanislav Ježek, Ph.D.

Mgr. Jan Širůček

Datum odevzdání: 1.5.2010

Fakulta sociálních studií MU, 2009/2010

SHRNUTÍ ZPRÁVY

Server Livescience.com zveřejnil článek Ricka Nauerta, PhD. „Why Women Stay in Abusive Relationships“. Článek se zabývá studií, která zkoumá pohled na chování žen, které setrvávají v hrubém¹ a ponižujícím vztahu.

Výzkum objevil jev, kdy ženy i přesto, že jsou týrané, stále vnímají pozitivní vlastnosti partnerů. Článek prezentuje výsledky studie, která se zabývala vzorkem 611 žen s nízkými příjmy:

- 42,8 % zkoumaných doložilo, že bylo týráno partnerem rok, který předcházel studii
- psychologické týrání bylo významně častější než fyzické týrání
- relativně nízký počet žen (2,3%) označuje své partnery jako extrémně kontrolující a 1,2% žen označuje chování partnerů za extrémně násilné

Na druhou stranu významný počet žen vidí na partnerech dobré kvality:

- více než polovina (54%) vnímá své partnery jako velice spolehlivé
- 21% žen vidí na partnerech významné pozitivní rysy (např. něžnost, laskavost)

Na základě zjištění se výzkumníci rozhodli rozdělit násilné partnery do tří skupin:

1. spolehlivý přesto násilný – 44% vzorku mužů, který měl nejnižší skóry pro kontrolu všeobecně násilného chování a nejvyšší skóry spolehlivosti a pozitivních rysů
2. pozitivní a kontrolující – 38% vzorku mužů mělo mírně vyšší skóry pro násilí a také spolehlivost a pozitivní rysy. Avšak, byli více kontrolující než muži v první skupině
3. nebezpečně násilný – 18% vzorku mužů mělo nejvyšší skóry pro násilí a kontrolující chování a problémy se zákonem a nejnižší skóry pro spolehlivost a pozitivní rysy

Ze závěrů studie vyplývá, že existuje nový pohled na násilí způsobované muži přes vnímání tohoto násilí týranými ženami, včetně těch, které nemají dostupnou pomoc sociálních služeb a zákona.

SHRNUTÍ STATISTICKÝCH METOD VÝZKUMU

1. VZOREK

Subvzorek tvoří HIV-pozitivní ženy (N=310) a HIV-negativní ženy (N=301), které pochází z městských domácností s nižšími příjmy.

Vzorek byl zvolen na základě následujících kritérií:

¹ abusive – hrubý, násilný; dále jako násilný

- a) ženy, které uvedly, že mají aktuálně partnera (N=445)
- b) ženy, které uvedly, že jsou v heterosexuálním vztahu (N=428)
- c) ženy, které uvedly nějakou formu násilí (psychologické a/nebo fyzické a/nebo sexuální) (N=262)

Po použití kritérií bylo vybráno 349 žen, ze kterých byl vytvořen výsledný vzorek 262 žen pro výzkumnou studii.

Průměrný věk byl 35 let (SD=7,48). Velkou většinu vzorku tvořily Afroameričanky (94%).

2. MĚŘENÍ

Byla použita metoda IPV², která zahrnuje několik typů škál. Cronbachovo α ³ u jednotlivých škál potvrzuje jejich reliabilitu:

- psychologická agrese $\alpha=0,80$
- fyzické napadení $\alpha=0,93$
- sexuální nátlak $\alpha=0,83$

3. ANALÝZY

Byla použita shluková analýza⁴. „Proměnné pro násilí“ nebyly významně korelované s partnerskými rysy. Subškály zaměřené na „charakteristiky partnera“ byly významně ale slabě korelované (-0,01 až -0,42) a „obecné násilí“ a „pozitivní rysy“ byly mírně korelované - 0,53. Pro standardizaci měření byly použity z-skóry a zahrnuty do analýzy.

Ze získaných dat bylo následně vybráno devět proměnných, které byly zahrnuty do shlukové analýzy⁵.

Pro pomoc při interpretaci výsledků shlukové analýzy byla provedena vícerozměrná analýza rozptylu (MANOVA)⁶.

² IPV – Intimate Partner Violence

³ Cronbachovo α – jedná se o popisnou statistiku; je součástí metodologie analýzy položek (*item analysis*), je také nazýváno koeficient spolehlivosti (*reliability*) či koeficient konzistence (*consistency*). Nabývá hodnot 0 až 1. Krajní hodnota 0 znamená, že jednotlivé sub-ukazatele jsou vzájemně absolutně nekorelované, naopak opačná krajní hodnota 1 znamená, že jednotlivé sub-ukazatele jsou vzájemně absolutně korelované. V praxi již obvykle hodnoty α kolem 0,8 (či samozřejmě vyšší) naznačují, že všechny sub-ukazatele vykazují vysoký stupeň shody v tom smyslu, že jsou analogickými mírami téhož společného jevu (Hrach, 2006).

⁴ shluková analýza – „je obecný název pro analytické techniky, pomocí nichž hledáme klasifikační strukturu proměnných nebo objektů. Využívají se k tomu různé míry podobnosti.“ (Hendl, 2009, s.454)

⁵ psychologická agrese, fyzické napadení, sexuální nátlak, partnerova spolehlivost, pozitivní rysy, kontrolující chování, obecně násilné chování, problémy se zákonem, užívání návykových látek

⁶ MANOVA – vícenásobná analýza rozptylu; model, který analyzuje simultánně ovlivnění více nezávislých proměnných (Hendl, 2009)

Pro dodatečné deskriptivní účely byla porovnávána skupina demografických proměnných (věk, úroveň vzdělání a úroveň příjmů) a subškála CTS (Conflict Tactics Scales) zranění pomocí individuální analýzy rozptylu (ANOVA)⁷.

PRESENTACE VÝSLEDKŮ STUDIE V ČLÁNKŮ

1. VZOREK

V článku je uvedeno, že se jednalo o vzorek N=611 městských Amerických žen s nižšími příjmy. Ze studie ale vyplývá, že v konečném důsledku 611 byl jen původní větší vzorek, ze kterého bylo pro výzkum nakonec vybráno 262 žen.

Článek také neuvádí, že se jednalo o vzorek, který byl tvořen 94% Afroameričanek.

2. PREZENTACE VÝSLEDKŮ

Co se týče prezentace procent výsledků, článek relevantně převzal procentuální data, která byla ve studii zjištěna včetně rozdělení do výše uvedených skupin (viz 1) SHRNU TÍ ZPRÁVY). Jediné, co autor článku neuvedl a ve výsledcích studie se vyskytuje je, že 45% partnerů zkoumaných žen má problémy se zákonem a 9% partnerů má problémy s alkoholem a užívání návykových látek.

Autor článku prezentoval tři typy rozdělení násilných partnerů do skupin správně, ale už neuvedl, že se nejedná o rozdělení celého vzorku, ale pouze jeho části (N=230), což může být pro čtenáře poněkud matoucí:

1. spolehlivý přesto násilný – N=101
2. pozitivní a kontrolující – N=88
3. nebezpečně násilný – N=41

Výsledky jsou tedy prezentovány z mnohem omezenějšího počtu respondentů, než je na začátku článku avizováno.

Při celkovém hodnocení článku jde o kvalitní prezentaci výsledků, při které nedochází k velkému zkreslování výsledků studie. Nedostatkem určitě je neuvedení faktu, že se jednalo o vzorek Afroameričanek a v konečném důsledku byl počet respondentů nižší, ale podstata

⁷ ANOVA – metoda pro porovnání libovolného počtu průměrů, základní funkce je v posouzení hlavních interakčních efektů kategoriálních nezávislých proměnných na závisle proměnnou kvantitativního typu (Hendl, 2009)

prezentace výsledků (hlavně procentuální) je stejná a nezkreslená. Autor z výsledků nevyvozuje žádné zavádějící závěry, jen ukazuje, k jakým závěrům výzkumníci došli.

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE:

1. Nauert, R. (2010), *Why Women Stay in Abusive Relationships*. Livescience.com, staženo dne 20.4. 2010, dostupné z www:
<http://www.livescience.com/culture/abusive-relationships-women-100413.html>
2. Panchanadeswaran, S., (2010), *Profiling Abusive Men Based on Women's Self-Reports: Findings From a Sample of Urban Low-Income Minority Women In Violence Against Women*, 16 (3), 313-327. Staženo dne 20.4. 2010 z databáze EBSCO –
<http://vaw.sagepub.com>
3. Hendl, J. (2009). Přehled statistických metod. Praha: Portál
4. Hrach, K. (2006). *Metodické přístupy ke konstrukci souhrnných ukazatelů*. In Statistika, 5, 398-418, staženo dne 22.4. 2010, dostupné z www:
<http://panda.hyperlink.cz/cestapdf/pdf06c5/hrach.pdf>